

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΑΝΕΜΕΥΛΟΓΙΑ

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

Πληροφορίες τόσο για την νόσο όσο και για τον εμβολιασμό

Τι είναι η ανεμευλογιά;

Η ανεμευλογιά είναι μια οξεία ιογενής νόσος που χαρακτηρίζεται από γενικευμένο φυσαλιδώδες, κνησμώδες εξάνθημα, κόπωση και πυρετό. Το εξάνθημα πρωτοεμφανίζεται στον κορμό και το πρόσωπο και κατόπιν εξαπλώνεται σε όλο το σώμα. Η ανεμευλογιά προκαλείται από τον ιό της ανεμευλογιάς- έρπητα ζωστήρα (VZV), ο οποίος ανήκει στην ομάδα των ερπητοϊών. Ο έρπητας ζωστήρας είναι μια νόσος που χαρακτηρίζεται από τοπικές εκδηλώσεις και οφείλεται σε αναζωπύρωση του ιού VZV που μετά την πρωτοπαθή λοίμωξη παραμένει στα παρασπονδυλικά γάγγλια.

Με ποιον τρόπο μεταδίδεται η ανεμευλογιά;

Η ανεμευλογιά μεταδίδεται από άτομο σε άτομο με άμεση επαφή, αερογενώς ή με σταγονίδια και εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος ασθενών ή εκκρίσεις από τις δερματικές βλάβες ατόμων με ανεμευλογιά ή έρπητα ζωστήρα. Επίσης μεταδίδεται με έμμεση επαφή μέσω αντικειμένων μολυσμένων από εκκρίσεις των βλεννογόνων ή των δερματικών βλαβών προσβεβλημένων ατόμων.

Ποια είναι τα συμπτώματα της ανεμευλογιάς;

Σε ανεμβολίαστα παιδιά η ανεμευλογιά συνήθως διαρκεί 5-10 ημέρες. Τα συμπτώματα περιλαμβάνουν πυρετό, κνησμώδες γενικευμένο εξάνθημα και κεφαλαλγία. Το εξάνθημα στα παιδιά αποτελεί συνήθως την αρχική εκδήλωση της νόσου, εμφανίζεται αρχικά στο κεφάλι (τριχωτό) και στην συνέχεια εξαπλώνεται στον κορμό και το υπόλοιπο σώμα. Οι ενήλικες μπορεί να εμφανίζουν αρχικά πυρετό και αδιαθεσία 1-2 ημέρες πριν την εμφάνιση του εξανθήματος ενώ συνήθως παρουσιάζουν πιο βαριά κλινική εικόνα της νόσου και έχουν αυξημένο κίνδυνο επιπλοκών.

Πόσο διάστημα μεσολαβεί μεταξύ της έκθεσης στον ιό και της νόσησης;

Ο χρόνος επώασης κυμαίνεται από 2 έως 3 εβδομάδες. Τα άτομα νοσούν συνήθως 14-16 ημέρες μετά την έκθεση στον ιό.

Ποια είναι η περίοδος μεταδοτικότητας;

Η περίοδος μεταδοτικότητας κυμαίνεται από 1-2 ημέρες πριν την εμφάνιση του εξανθήματος έως και 4-5 ημέρες μετά, ή μέχρι οι βλάβες να σχηματίσουν εφελκίδες. Η ανεμευλογιά θεωρείται εξαιρετικά μεταδοτική νόσος, ιδιαίτερα στο πρώιμο στάδιο της.

Πως γίνεται η διάγνωση της ανεμευλογιάς;

Η διάγνωση της ανεμευλογιάς τις περισσότερες φορές γίνεται με βάση την κλινική εικόνα η οποία συνήθως είναι τυπική και αναγνωρίσιμη από έναν έμπειρο κλινικό ιατρό. Εκτός από την κλινική εικόνα, η ανεμευλογιά επιβεβαιώνεται και με διάφορες εργαστηριακές μεθόδους.

Ποιες είναι οι πιθανές επιπλοκές της ανεμευλογιάς;

Η πιο συχνή επιπλοκή της νόσου θεωρείται η δευτεροπαθής βακτηριακή λοίμωξη από κοινά μικρόβια (σταφυλόκοκκος, στρεπτόκοκκος) που μπορεί να αφορά διάφορα σημεία του σώματος όπως το δέρμα, τον υποδόριο ιστό, τα οστά, τους πνεύμονες, τις αρθρώσεις και το αίμα. Άλλες σοβαρές επιπλοκές οφείλονται σε άμεση λοίμωξη από τον ιό της ανεμευλογιάς όπως ιογενής πνευμονία και εγκεφαλίτιδα. Σπανιότερες επιπλοκές αποτελούν το σύνδρομο Reye σε παιδιά που πήραν ασπιρίνη κατά την οξεία φάση της νόσου, η θρομβοπενία, η αιμορραγική ανεμευλογιά κ.ά.

Πως μπορώ να προστατευτώ από την ανεμευλογιά;

Ο εμβολιασμός με 2 δόσεις του εμβολίου μπορεί να προστατεύσει από την νόσηση.

Ποια άτομα πρέπει να εμβολιάζονται;

Το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών συνιστά δυο δόσεις εμβολίου ανεμευλογιάς. Παιδιά ηλικίας 12-15 μηνών θα πρέπει να εμβολιάζονται με την 1^η δόση του εμβολίου και σε ηλικία 4-6 ετών με την 2^η δόση. Το εμβόλιο της ανεμευλογιάς συνιστάται και σε επίνοσα άτομα >13 ετών. Δύο δόσεις του εμβολίου θα πρέπει να χορηγούνται και στους επαγγελματίες υγείας. Ομάδες με προτεραιότητα στον εμβολιασμό αποτελούν οι ενήλικες που βρίσκονται στο άμεσο περιβάλλον ευπαθών ατόμων με υψηλό κίνδυνο εμφάνισης επιπλοκών ή που εργάζονται σε περιβάλλον στο οποίο η ανεμευλογιά παρουσιάζει μεγάλη συχνότητα (πχ. σχολείο), οι γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας, οι ενήλικες και έφηβοι που βρίσκονται στο περιβάλλον ταξιδιωτών ή παιδιών.

Πόσο αποτελεσματικός είναι ο εμβολιασμός στην πρόληψη της ανεμευλογιάς;

Μελέτες έδειξαν ότι εμβολιασμός με μια δόση εμβολίου ανεμευλογιάς προσφέρει υψηλά επίπεδα προστασίας (70%-90%) έναντι οποιασδήποτε μορφής ανεμευλογιάς και >90% έναντι σοβαρής νόσου. Σε τυχαίοποιημένη κλινική μελέτη μιας έναντι δυο δόσεων εμβολίου ανεμευλογιάς (η 2^η δόση χορηγήθηκε 3 μήνες μετά την 1^η) η εκτιμώμενη αποτελεσματικότητα των δυο δόσεων ήταν 98%. Η αποτελεσματικότητα αγγίζει το 100% (με 2 δόσεις εμβολίου) έναντι σοβαρής ανεμευλογιάς.

Μπορείς να πάθεις ανεμευλογιά αν είσαι εμβολιασμένος;

Ναι. Περίπου 15-20% των ατόμων που εμβολιάστηκαν με μια δόση εμβολίου ανεμευλογιάς μπορούν να κολλήσουν ανεμευλογιά αν εκτεθούν, αλλά η νόσος τους είναι συνήθως ήπια. Τα εμβολιασμένα άτομα έχουν πολύ μικρότερη έκθεση εξανθήματος. Το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών συνιστά δυο δόσεις εμβολίου ανεμευλογιάς στα παιδιά. Σύμφωνα με μια μελέτη παιδιά που εμβολιάστηκαν με δυο δόσεις εμβολίου ανεμευλογιάς έχουν τρεις φορές λιγότερες πιθανότητες να πάθουν ανεμευλογιά σε σχέση με άτομα που εμβολιάστηκαν με μια δόση.

Τι είναι η "breakthrough" ανεμευλογιά;

Ως "breakthrough" ανεμευλογιά ορίζεται κρούσμα του άγριου ιού ανεμευλογιάς που συμβαίνει σε άτομο 42 και περισσότερες ημέρες μετά τη διενέργεια εμβολιασμού και αφού προηγηθεί έκθεση στον άγριο ιό ανεμευλογιάς. Η "breakthrough" ανεμευλογιά απαντάται σε ποσοστό περίπου 15%-20% των εμβολιασμένων με μια δόση εμβολίου. Είναι συνήθως ήπια νόσος, ο πυρετός είναι χαμηλός ή απουσιάζει πλήρως, οι δερματικές βλάβες δεν ξεπερνούν τις 50 και η διάρκεια της νόσου είναι βραχύτερη σε σχέση με τη φυσική λοίμωξη. Σύμφωνα με μια μελέτη η συχνότητα της "breakthrough" ανεμευλογιάς μετά χορήγηση δυο δόσεων του εμβολίου είναι περίπου τρεις φορές χαμηλότερη σε σχέση με αυτήν που προκύπτει μετά χορήγηση δυο δόσεων του εμβολίου. Σε πιθανή περίπτωση "breakthrough" ανεμευλογιάς συνιστάται ιατρική εκτίμηση για επιβεβαίωση της διάγνωσης.

Αν ένα άτομο επίνοσο και ανεμβολίαστο έρθει σε στενή επαφή με κάποιον που νοσεί από ανεμευλογιά, μπορεί να προλάβει την εκδήλωση της ανεμευλογιάς κάνοντας την 1^η δόση του εμβολίου;

Για υγιείς εφήβους και ενήλικες (άνω των 13 ετών) χωρίς απόδειξη ανοσίας, ο εμβολιασμός τους εντός 3-5 ημερών από την έκθεση σε

εξάνθημα ανεμευλογιάς είναι χρήσιμος στην πρόληψη ή τροποποίηση της νόσου.

Μπορώ να πάθω ανεμευλογιά και 2^η φορά;

Ναι, όμως οι πιθανότητες είναι ελάχιστες. Στους περισσότερους ανθρώπους η φυσική νόσηση προκαλεί ισόβια ανοσία.

*Επιμέλεια : Ευθαλία Πίπα, Νοσηλεύτρια ΠΕ
Δρ. Γεωργακοπούλου Θεανώ, Παιδίατρος*

Γραφείο Νοσημάτων που Προλαμβάνονται με Εμβολιασμό, ΚΕΕΛΠΝΟ